

Goede Vrijdag: 'Teken van Genade'

Meditatie 30 maart – Marc van de Giessen en Jonne Meij

Openingsgebed

Heer open mijn lippen

- + En mijn mond zal uw naam verkondigen
Eer aan de vader en de zoon en de
Heilige Geest
- + Zoals het was in het begin, en nu en
altijd en tot de eeuwen der eeuwen.
Amen.

Openingsgedicht

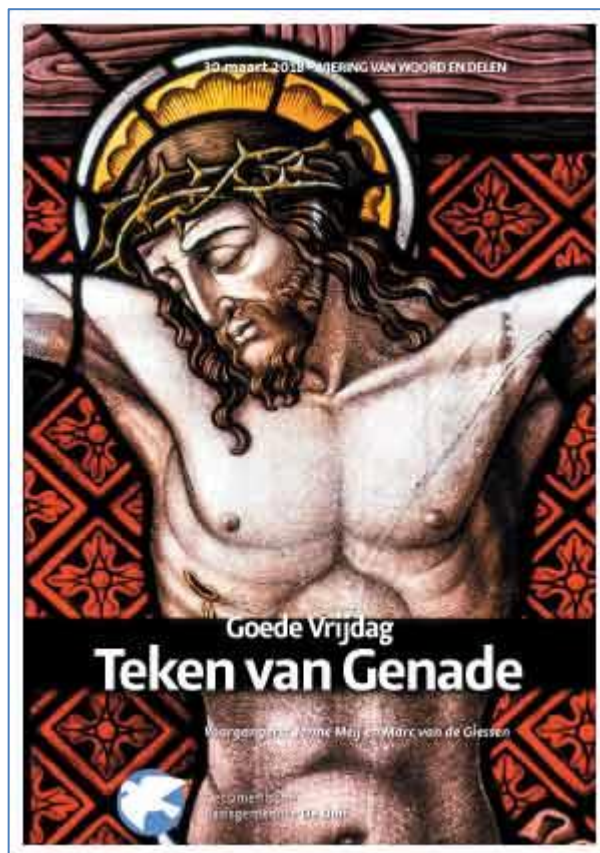
Gerrit Achterberg, Uit 'Energie', 1946

Film over het graf.

Gij tekent er op af
met de verlatenissen,
die lichaam moeten missen.

Gij komt uzelf tekort.

Dit is het negatief,
waarop gij zichtbaar wordt:
een levend oppervlak,
waarin gij positief
ontbreekt, een helle vlek,
die door het donker trekt.

Welkom en inleiding

Welkom vanavond bij deze stille viering op Goede Vrijdag

Welkom allen die het aan willen om stil te staan bij het lijden. We staan stil bij het lijden van Jezus. Wat zegt zijn verhaal ons over ons eigen lijden en hoe wij ons daartoe kunnen verhouden? In psalm 22 wordt uitdrukking gegeven aan het verlangen naar God in tijd van doodsangst. Hosea, het 1ste boek van de twaalf oud testamentische profeten, brengt de ogenschijnlijke tegenstelling van lijden en liefde, samen in één God.

we luisteren naar muziek van Bach waarin, naar men zegt, God zelf aanwezig is. En we nemen de tijd om werkelijk stil te worden en ons gewaar te worden van ons innerlijk.

Gisteravond is over de hele wereld in ontelbare kerken het laatste avondmaal herdacht.

Vandaag was de lange zware dag van de kruisgang. Nu de avond langzaam valt hangt Jezus uitgeput aan het kruis.

Uitgeput is hij van inspanning en gekwettheid, van angst en pijn.

Dat grote, houten kruis, waaraan hij de komende nacht zal sterven, dat heeft hij vandaag helemaal de berg op moeten slepen. Dit is zijn kruis met zijn zwaarte.

Het kruis van Jezus staat tussen andere kruizen, waaraan andere mensen sterven. Ook zij zijn buiten hun wil om tot een pijnlijke dood veroordeeld, ook zij zullen, net als Jezus, tevergeefs gebeden hebben om uitstel of afstel.

Zij zijn onbekenden van ons en we gaan er graag vanuit dat zij hun dood verdiend hebben, als gevolg van hun eigen keuzes, hun eigen daden. Zij hadden beter moeten weten.

Maar Jezus kennen we, hij gaat ons aan ons hart. Hij; het mens waarin wij Gods bedoeling en Gods liefde voor de mens weerspiegeld zien.

Waarom moet hij sterven?

Wat heeft hij gedaan om dit lot te verdienen?

Barabas, zou hij het verdiend hebben...?

Maar nee, zo is het niet gegaan. Het is Jezus die verkozen is.

Eerst door God, en nu..?

Wie is of zijn de schuldigen?

Wie kunnen we aanwijzen... de farizeeërs, de Romeinen, Judas, Pilatus, het volk..

Het is de onrechtvaardigheid van de dood die ons zwaar valt ons zwaar en die constant vragen bij ons blijft oproepen:

wat als hij zich had verzet?

wat als anderen meer hun best hadden gedaan?

en waar was God?

Hoe kon God dit lijden aanzien en goedvinden?

Was het maar te begrijpen, dat hij het verdient had of dat hij er aan toe was...

Alles liever dan dit onredelijke, onrechtvaardige lijden

O haupt vol blut und wunden

*Dirigent R. de Leeuw, orkest Holland Baroque, Nederlands kamerkoor,
evangelist Benedikt Kristjánsson*

Evangelist:

Und speieten ihn an,
und nahmen das Rohr,
und schlugen damit
sein Haupt.

En bespuwden hem,
en namen het riet
en sloegen daarmee
op zijn hoofd.

Koor:

O Haupt voll Blut und Wunden,
Voll Schmerz und voller Hohn,
O Haupt, zu Spott gebunden
Mit einer Dornenkron.
O Haupt, sonst schön gezieret
Mit höchster Ehr und Zier,
Jetzt aber hoch schimpfieret,
Gegrüßet seist du mir !

O hoofd vol bloed en wonden,
vol leed en overspoeld met hoon,
O hoofd, ten spot omwonden
met deze doornenkroon.
O Hoofd dat andere kronen
en glorie waardig zijt,
Ik wil U mijn hart tonen
en groet U, Die zo lijdt.

Du edles Angesichte,
Vor dem sonst schrickt und scheut
Das große Weltgerichte,
Wie bist du so bespeit;
Wie bist du so erbleicht !
Wer hat dein Augenlicht,
Dem sonst kein Licht
vergelijken,
So schändlich zugericht't ?

Gij edel aangezicht,
aanbeden en geschuwd
door al dat leeft op aarde,
hoe wordt U nu bespuwd.
Hoe bent U thans verbleekt.
Wie heeft het licht van uw ogen,
dat anders met geen enkel licht nicht glichtet, is te
zo vreselijk geschonden ?

Psalm 22 - 1e deel

Mijn God, mijn God,
waarom hebt u mij verlaten?
U blijft ver weg en redt mij niet,
ook al schreeuw ik het uit
'Mijn God!' roep ik
overdag, en u antwoordt niet,
's nachts, en ik vind geen rust.

U bent de Heilige,
die op Israëls lofzangen troont.
Op u hebben onze voorouders vertrouwd;
zij hebben vertrouwd en u verlost hen,
tot u geroepen en zij ontkwamen,
op u vertrouwd en zij werden niet beschaamd.

Maar ik ben een worm en geen mens,
door iedereen versmaad, bij het volk veracht.
Allen die mij zien, bespotten mij,
ze schudden meewarig het hoofd:
'Wend je tot de HEER! Laat hij je verlossen,
laat hij je bevrijden, hij houdt toch van je?'

U hebt mij uit de buik van mijn moeder gehaald,
mij aan haar borsten toevertrouwd,
bij mijn geboorte vingen uw handen mij op,
van de moederschoot af bent u mijn God.

Blijf dan niet ver van mij,
want de nood is nabij
en er is niemand die helpt.
Een troep stieren staat om mij heen,
buffels van Basan omsingelen mij,
roofzuchtige, brullende leeuwen
sperrren hun muil naar mij open.

Als water ben ik uitgegoten,
mijn gebeente valt uiteen,
mijn hart is als was,

het smelt in mijn lijf.
Mijn kracht is droog als een potscherf,
mijn tong kleeft aan mijn gehemelte,
u legt mij neer in het stof van de dood.

Honden staan om mij heen,
een woeste bende sluit mij in,
zij hebben mijn handen en voeten doorboord.(1)
Ik kan al mijn beenderen tellen.
Zij kijken vol leedvermaak toe,
verdelen mijn kleren onder elkaar
en werpen het lot om mijn mantel.

HEER, houd u niet ver van mij.

Korte persoonlijke tekst die lijden van mensen hier en nu met de kruistocht verbindt.

Ik kende een vrouw; levenslustig, gelukkig, verliefd. In haar buik groeide een kind en naar bleek een tumor. Net nu zij zich vol overgave in het leven durfde storten werd het haar afgenomen. Haar liefde verloor het van haar verdriet. Woest was ze en zo is ze ook gestorven.

Ik ken een man, hij heeft niet lang meer.
“Dat krijg ik te horen” zegt hij “Dat krijg ik cadeau”.
Hij maakt zich zorgen om zijn vrouw en hun opgroeiende kinderen maar hij zegt: “Doe beter je best, ik ga straks dood”.
Hij komt er niet toe om zijn liefde te delen.

Ik ken een stad, slechts van tv, die is kapot geschoten.
Onschuldige burgers schuilen in kelders, de dood alle dagen nabij. Het duurt en het duurt,
laat het stoppen!
Schakel die daders toch uit dan is het voorbij.
Of is er een andere weg naar de vrede?

Erbarme dich

*Dirigent R. de Leeuw, orkest Holland Baroque,
evangelist Benedikt Kristjánsson, sopraan Joanne Lunn.*

Evangelist:

...und ging heraus und weinete bitterlich.

...en hij ging naar buiten en weende bitter.

Sopraan:

Erbarme dich, mein Gott
Um meiner zähren willen!
Schau hier, Herz und Auge
Weint vor dir bitterlich

Heb medelijden, Heer
omwille van mijn tranen.
Zie hoe hart en tranen
om u wenen, zo bitter

Hosea 6, 1-6

'Kom, laten wij teruggaan naar de HEER!
Hij heeft ons verscheurd, hij zal ons genezen;
de hand die sloeg, zal ons verbinden.
Hij redt ons na twee dagen van de dood,
de derde dag doet hij ons opstaan:
in zijn nabijheid zullen wij leven.
Dan zullen wij hem kennen,
ernaar jagen om de HEER te kennen.
Even zeker als de dageraad zal hij komen,
hij komt naar ons als milde regen,
als de lenteregen die de aarde drenkt.'

Uitwerking Hosea

Kom, laten wij terug gaan naar de Heer!
hij die ons heeft verscheurd zal ons genezen
de hand die sloeg, zal ons verbinden.

De levende rijkdom is ons gegeven en wordt ons ontnomen.
Het leven is lijden én liefde, Ying en Yang,
twee zijden van dezelfde medaille

Lijden verscheurd ons, doet ons voelen dat wij alleen staan;
los van de anderen

Doet ons voelen dat wij naast het leven worden gezet,
verlaten van God

Wij kunnen ons verzetten, ons verdedigen

Wij kunnen anderen straffen voor ons lijden

Wij kunnen verbitterd raken, ons tekort gedaan voelen, afgewezen, uitgestoten

De Liefde verbindt ons;

Want onder onze aanklacht

en onder alle boosheid ligt ons verlangen

Wij allen verlangen naar heelheid, verbinding, vrede in ons hart

Wanneer we midden in ons lijden,

ons open kunnen stellen voor dat verlangen.

Dan kunnen we vrede vinden en verbondenheid.

Dan ervaren wij God's genade

in zijn nabijheid zullen wij leven.

Dan zullen wij hem kennen,

Even zeker als de dageraad zal hij komen,

hij komt naar ons als milde regen,

als de lenteregen die de aarde drenkt.'

Meditatie of gebed om God's genade

Laten we stil worden
en ons openstellen voor ons verlangen naar heelheid en vrede
God's teken van genade
Neem de tijd om tot rust te komen
Ga rechtop zitten op een manier die voor jou prettig is
Sluit je ogen als je dat prettig vindt
of laat je blik op het licht in ons midden rusten
Voel hoe je billen en je benen op de stoel rusten
Voel hoe je ademhaling je borst beweegt
Misschien gaat je borst omhoog en omlaag,
Misschien zet je buik uit en weer in..
Misschien is de beweging moeilijk waar te nemen
Hoe het ook voelt, zo is het goed
Adem rustig in en uit
en stel je voor dat je je adem door je hart laat stromen

Zoek in je hart naar een herinnering van onvoorwaardelijke liefde
misschien een vroege herinnering aan je vader of moeder
misschien een opa of oma, of nog anders
misschien heb je onvoorwaardelijke liefde ervaren van een dier of huisdier

Als er geen herinnering bij je opkomt stel je dan een bron van liefde en warmte voor als een
helder licht dat van jou van boven af in het licht zet..

Misschien is dat God of Jezus, misschien is dat een onnoembare bron

Alles is goed

Voel het licht en de warmte en zeg, terwijl je rustig blijft ademen, tegen jezelf:

Dat ik liefde mag ervaren

Dat ik veilig mag zijn

Dat ik in vrede mag zijn

Denk aan iemand waar je veel van houdt en herhaal op je ademhaling:

Dat jij liefde mag ervaren

Dat jij veilig mag zijn

Dat jij in vrede mag zijn

Richt je aandacht op iemand die jouw gebeden misschien extra nodig heeft of verdient.. en
herhaal op je ademhaling:

Dat jij liefde mag ervaren

Dat jij veilig mag zijn

Dat jij in vrede mag zijn

Laat ons dan nu samen bidden voor alle mensen die leven met onrechtvaardig lijden, in
welke vorm dan ook

Zeg mij zachtjes na, op je ademhaling:

Dat zij liefde mogen ervaren

Dat zij veilig mogen zijn

Dat zij in vrede mogen zijn...

Bist du bei Mir

J.S. Bach, tekst onbekend. Zang: Aaffe Heynis

Bist du bei mir, geh' ich mit Freuden
zum Sterben und zu meiner Ruh'.
Ach, wie vergnügt wär so mein Ende,
es drückten deine schönen / lieben Hände
mir die getreuen Augen zu.

Als jij bij mij bent, dan ga ik met vreugde
naar de dood en naar mijn rust.
Ach, hoe aangenaam zou mijn einde zijn
als jouw mooie / lieve handen
mijn trouwe ogen zouden sluiten.

Onze vader

Onze Vader, die in de hemel zijt,
uw naam worde geheiligd;
uw koninkrijk kome;
uw wil geschiede op aarde, zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij onze schuldenaars vergeven.
En leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze.
Want van U is het koninkrijk
en de kracht en de heerlijkheid
in eeuwigheid.
Amen.

Zegen

Eeuwige zegen ons
les onze dorst,
stil ons verlangen:
te zijn
wie we mogen zijn,
aanvaard door jou,
onvolmaakt en gebroken.
Aanwezige,
aanvaard door onszelf,
ongedurig, afwezig.
Zend boden op onze weg,
engelen met geduld,
naasten met liefde,
vreemden die vrienden blijken.
Open ons,
stil ons verlangen.
Moge het zo zijn.

